

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

SEARCH

SPORT EDUCATION FOR ACTIVE
AND RESPONSIBLE CITIZENSHIP
THROUGH HEALTH CARING

MODUL 4

Ekonomska indukcija povezana s športom

Ta program usposabljanja je bil prvotno napisan v angleščini in nato preveden v jezike partnerskih držav. Pričujoče slovensko besedilo v veliki meri temelji na programsko podprtem prevodu. Opravičujemo se za morebitne netočnosti

SEGMENT 1

Neposredni in posredni ekonomski vpliv

Pri razmišljanju o športu je njegov vpliv pogosto povezan z aktivnostjo v šolah in športnih klubih, kar zmanjšuje njegov dejanski prispevek k številnim drugim procesom in dejavnostim.

Šport je na primer tesno povezan z izobraževanjem, turizmom, zdravjem in razvedrilom. Vsaka od teh je imela pomembno vlogo v nacionalni ekonomiji.

Telesna neaktivnost je četrti glavni dejavnik tveganja za svetovno umrljivost in je odgovorna za 6 % smrtnih žrtev po vsem svetu in približno 10 % v evropski regiji, pravi vir Svetovne zdravstvene organizacije (SZO).

V Evropi vsako leto zaradi nezadostne telesne dejavnosti (SZO) umre skoraj milijon ljudi.

**World Health
Organization**

Ekonomisti in raziskovalci so obširno preučevali vlogo športa v ekonomski rasti in pomenu športa pri spodbujanju telesne aktivnosti za ljudi.

Vendar je treba ob upoštevanju vse večje vloge športa v ekonomskih procesih dodatno analizirati teoretične vidike športne ekonomije, saj imajo mnogi radi šport in se športno udeležujejo.

Tako športna ekonomija ponuja priložnost za raziskovanje nekaterih ključnih konceptov ekonomske športne industrije. Ključni koncepti se lahko uporabijo za analizo in razumevanje vloge, ki jo imajo finančne spodbude pri določanju vedenja nadzornih organov, lig, klubov, igralcev, navijačev, sponzorjev, medijev in vlade.

Šport je dinamičen in hitro rastoč sektor v Evropski uniji, ki znaša 1,76 % bruto dodane vrednosti EU (173,86 milijarde EUR), z deležem v nacionalnih gospodarstvih, ki ga je mogoče primerjati s kombinacijo kmetijstva, gozdarstva in ribištva. Višjo dodano vrednost, povezano s športom, je mogoče najti v sektorju storitev za rekreacijo, kulturo in šport, sledijo pa jim storitve izobraževanja (na drugem mestu) ter hotelske in restavracijske storitve (na tretjem mestu).

Kar zadeva trg dela, delovna mesta, povezana s športom, predstavljajo 2,12 % celotne zaposlenosti v EU (v absolutnem smislu 4,46 milijona delovnih mest). Vendar je ta delež višji od deleža, povezanega s športom v bruto dodani vrednosti (1,76 %), kar kaže, da je šport delovno intenziven sektor.

Zato je jasno, da je z gospodarskega vidika šport področje, ki bo pomagalo splošnim ciljem strategije Evropa 2020 za pametno, trajnostno in vključujočo rast.

Poleg gospodarske razsežnosti pa je treba priznati tudi vpliv športa v drugih ključnih sektorjih za Evropsko unijo, kot sta socialna vključenost ali zdrav življenjski slog.

Maja 2018 je Evropska unija objavila obsežno študijo, v kateri je opisala gospodarski vpliv športa v svojih 28 državah članicah. Po podatkih športnih satelitskih računov držav članic in rezultatov študije je bruto domači proizvod (BDP), povezan s športom, znašal skoraj 280 milijard EUR, kar je 2,12 % celotnega BDP v EU.

Poleg tega je bilo skoraj 5,7 milijona zaposlenih mogoče pripisati športu. Avstrija je na primer v ospredju, saj dejansko več kot 4 % BDP in več kot 5,5 % delovnih mest prihaja iz športa, zahvaljujoč goram, jezerom in bogatim dejavnostim na prostem. Na drugi strani spektra Latvija ustvari le 0,64 % svojega BDP iz športa, medtem ko ima Romunija le približno 1,2 % svojih delovnih mest, povezanih s športom.

Table 1: Main sport-related indicators of the EU-wide model

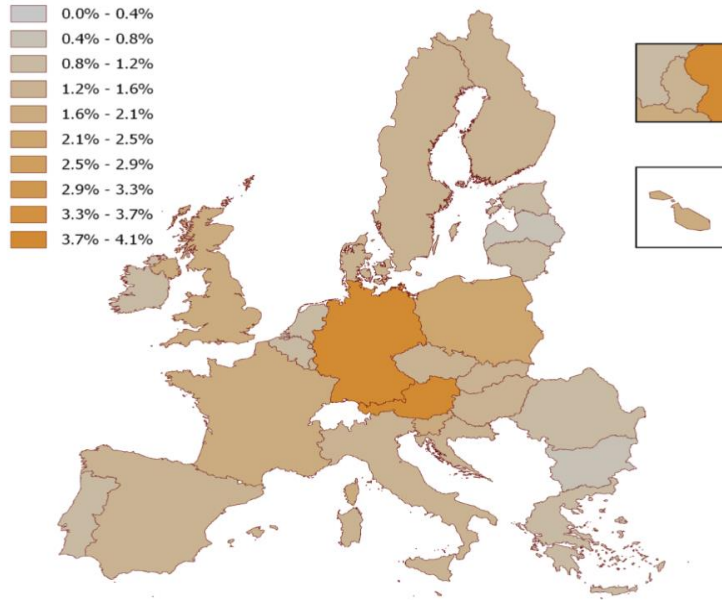
Member State	Sport-related GDP in m Euros	Share of sport-related GDP	Sport-related employment in heads	Share of sport-related employment
European Union	279,697	2.12%	5,666,195	2.72%
AT – Austria	13,066	4.12%	226,129	5.63%
BE – Belgium	4,494	1.16%	71,440	1.59%
BG – Bulgaria	338	0.80%	44,756	1.55%
CY – Cyprus	361	1.85%	7,813	2.08%
CZ – Czech Republic	2,055	1.27%	84,803	1.76%
DE – Germany	104,707	3.90%	1,761,369	4.60%
DK – Denmark	3,973	1.56%	64,082	2.45%
EE – Estonia	159	0.88%	13,656	2.31%
EL – Greece	1,784	0.93%	47,486	1.31%
ES – Spain	14,984	1.44%	261,839	1.50%
FI – Finland	3,264	1.63%	50,634	2.09%
FR – France	39,923	1.91%	582,709	2.29%
HR – Croatia	676	1.54%	27,908	1.83%
HU – Hungary	1,252	1.26%	75,771	2.00%
IE – Ireland	1,804	1.03%	30,008	1.68%
IT – Italy	21,217	1.32%	389,120	1.76%
LT – Lithuania	283	0.85%	20,043	1.62%
LU – Luxembourg	630	1.43%	4,336	1.89%
LV – Latvia	142	0.64%	12,611	1.48%
MT – Malta	129	1.81%	3,306	1.98%
NL – The Netherlands	7,973	1.24%	150,687	2.04%
PL – Poland	8,952	2.30%	332,939	2.17%
PT – Portugal	1,879	1.12%	59,330	1.39%
RO – Romania	1,389	1.04%	100,279	1.22%
SE – Sweden	5,949	1.41%	109,191	2.43%
SI – Slovenia	609	1.69%	21,916	2.43%
SK – Slovakia	956	1.31%	47,095	2.03%
UK – United Kingdom	36,750	2.18% ⁴	1,064,939	3.75%

Source: Own calculations

Številke v preglednici prikazujejo prispevek športnih podjetij v BDP držav Evropske unije.

Na lestvici vodita Avstrija in Nemčija; prelomili so mejo 3,5 % (BDP) in 4,5 % (zaposlovanje). Poudariti je treba, da je trend zaposlovanja in BDP sorazmerno višji. Šport, tudi na sezonski ravni, kot se dogaja v Avstriji, močno vpliva na socialno dinamiko držav.

Figure 1: Share of sport-related GDP in total GDP

Source: Own calculations

It is important to underline that the production of sport-related goods and services is not (strongly) correlated with sport participation. A short description of every Member State is given below.

Sektorji, ki imajo koristi od nje

Šport ohranja ne samo vas, ampak tudi industrijo. Šport ni le prostočasna dejavnost in kot takšen dober za krepitev osebnega zdravja, ampak ima tudi velik ekonomski vpliv. S svojim prispevkom v višini 294 milijard EUR k bruto dodani vrednosti EU in 4,5 milijona zaposlenih ljudi se ta sektor šteje za pomembno gonilo ekonomske rasti.

Športna industrija je v svoji široki definiciji realna industrija, ki jo je mogoče obravnavati kot gonilo rasti širše ekonomske blaginje, saj ustvarja dodano vrednost in delovna mesta v različnih sektorjih, v proizvodnji in storitvah, kar spodbuja razvoj in inovacije.

Poleg ogromnega vpliva turizma, le neposredno koristi športu, saj vsako leto po vsem svetu poteka od 12 do 15 milijonov mednarodnih potovanj z glavnim namenom spremljanja športnih dogodkov.

Za športno industrijo so značilni stalni in hitri valovi inovacij, pogosto v tesnem sodelovanju z drugimi gospodarskimi vejami, kar vodi k vse večjemu širjenju novih izdelkov na različnih trgih za različne namene.

Bruto dodana vrednost in delovna mesta, ustvarjena s športnimi dejavnostmi

Ko govorimo o športni ekonomiji, je pomembno, da so na začetku vključene vse proizvodne verige, ki proizvajajo blago in storitve potrebne za šport, kot tudi tiste, ki so na koncu proizvodne verige, za katere je šport pomemben vložek - mediji, turizem, oglaševanje in tako naprej...

Naslednja dobavna veriga temelji na tej široki opredelitvi športa.

V skladu s to opredelitvijo, ki upošteva multiplikacijske učinke med sektorji, ki so na začetku proizvodne verige/sportom/v nadaljevanju proizvodne verige, in sektorji, ki niso del verige, je prispevek športa k bruto dodani vrednosti v EU 294 milijard EUR, kar ustreza skoraj 3 % skupne bruto dodane vrednosti EU.

Koristiti trgovini na drobno in proizvodnji

Maloprodajni trg športnih izdelkov je pomembna dejavnost na začetku proizvodne verige. Glede na študijo iz leta 2012 je prodaja športnih izdelkov na drobno v EU leta 2005 znašala več kot 61 milijard EUR, in sicer od manj kot 20 EUR na prebivalca v Bolgariji, na Poljskem in v Romuniji do več kot 300 EUR na prebivalca v Luksemburgu.

Največji tovrstni športni trgi so Združeno kraljestvo, Francija, Italija, Nemčija in Španija.

Stadioni in drugi športni objekti - priložnost za gradnjo

Šport proizvede več kot 3 milijard EUR dodane vrednosti v gradbenem sektorju (glej prilogo). Športne dejavnosti zahtevajo znatne naložbe v stadione, arene, zgradbe in infrastrukturo. Nekatere naložbe gredo v nove gradbene projekte, druge v obnovitvena dela ali vzdrževanje.

Številne objekte, zgrajene za športne prireditve, lahko nato uporablja širša javnost in telesno vzgojo, kar ustvarja dodatne koristi, ki jih je težko količinsko opredeliti (zdravejše in produktivnejše življenje, daljša pričakovana življenjska doba).

Športne prireditve lahko vplivajo tudi na obnovo urbanih območij.

- **TURIZEM**

Športni turizem je posebna oblika turizma: pasivno ali aktivno sodelovanje v tekmovalnem športu je glavni motivacijski razlog za potovanje izven našega običajnega okolja, turistični ali prostočasni element pa lahko okrepi celotno izkušnjo. Ocenjuje se, da se vsako leto po vsem svetu opravi povprečno od 12 do 15 milijonov mednarodnih potovanj z glavnim namenom gledanja športnih dogodkov.

Stopnja rasti tega nišnega trga v turizmu naj bi v naslednjih nekaj letih znašala približno 6 % letno. V EU so glavne države izvora športnih turistov Združeno kraljestvo, Nemčija, Italija, Španija, Danska, Švedska in Finska. Poleg tega je posreden učinek športnih dogodkov, da glavne turistične destinacije razvijajo izdelke okoli športa za zabavo, da bi privabile več turistov.

Športne prireditve, zlasti tekmovanja in turnirji, ustvarjajo ne le tokove obiskovalcev in prihodkov, temveč tudi zanimanje za destinacije.

Šport je gonilo inovacij

Za športno industrijo so značilni stalni in hitri valovi inovacij, pogosto v tesnem sodelovanju z drugimi industrijami (tekstil, elektronika, letalska in vesoljska industrija itd.). Inovacije potekajo v obeh smereh: šport ima koristi od prebojev v drugih sektorjih, hkrati pa spodbuja inovacije, ki se pozneje uvajajo v drugih sektorjih.

Inovacije se lahko razvrstijo v tri skupine, odvisno od tega, ali so usmerjene v konkurenčni element, uveljavljanje pravil ali gledalce.

Najbolj očitno gonilo inovacij v športu je potreba po tem, da se športnikom omogoči doseganje boljših rezultatov. Primeri takšnih inovacij so novi materiali (ogljikove nanocevke, nanokompoziti, spominske zlitine v obliki, samocelirni polimeri, tehnični tekstil itd.), novi in izboljšani športni izdelki (čevlji, oblačila, smuči, kolesa, čolni, loparji, drogovi itd.), pa tudi nova športna prehrana in pijača.

Morda manj očitna kategorija inovacij se nanaša na potrebo po zagotavljanju pravilne in pravične uporabe pravil ne le med športnimi dogodki (npr. arbitražna dejavnost), temveč tudi v pripravljalnih in naslednjih dogodkih (npr. dopinški nadzor).

Tretja skupina inovacij temelji na želji, da bi izboljšali izkušnjo gledalca, ne le za tiste, ki se udeležujejo športnih dogodkov, ampak tudi za gledalce, ki uživajo iste dogodke drugje (običajno na televiziji).

Ti dve skupini gledalcev imata nekaj skupnih izzivov in potreb, kot sta potreba po informacijah in prilagajanju. Ti dve potrebi se lahko pogosto hkrati zadovoljita z novimi tehnološkimi orodji, pri čemer ima vsak gledalec edinstveno izkušnjo dogodka: ponovitev na zahtevo; pogledi iz različnih zornih kotov; zgodovinske in statistične informacije.

Zaradi teh treh skupin inovacij je športna tehnologija postala vodilna na več področjih uporabne znanosti: tekstilna tehnologija, mehanika človeškega gibanja, novi materiali, senzorji, aktuatorji, človeško usmerjeno oblikovanje in drugi. Večinoma inovacije v športni industriji vključujejo druge sektorje, s čimer zagotavljajo neposredne in posredne koristi celotnemu gospodarstvu EU.

Ključne besede

WHO- OMS

Športna industrija

Socialna vključenost

BDP

Faktor rasti

PoklicInovacije

Predelovalne dejavnosti

Intelektualna lastnina

Stavba

Preusposabljanje

TurizemInovacije

Izvedba

Dodana vrednost

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

SPORT EDUCATION FOR ACTIVE
AND RESPONSIBLE CITIZENSHIP
THROUGH HEALTH CARING

